CHERNIVTSI
LAW SCHOOL

ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
юридичний факультет

Кафедра теорії права та прав людини

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан юридичного факультету
проф. Віталій ГОРДЄЄВ
«__» серпня 2026 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
ПРАВО НА СВОБОДУ ТА ОСОБИСТУ НЕДОТОРКАНІСТЬ

вибіркова

Освітня програма Право
Спеціальність D 8 Право
Галузь знань D Бізнес, адміністрування та право
Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
юридичний факультет
Мова навчання українська

Чернівці 2026 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Право на свободу та особисту недоторканість», складена відповідно до вимог Освітньої програми «Право» підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю D 8 Право галузі знань D Бізнес, адміністрування та право.

Розробник:
Миронюк Ольга Іванівна, асистентка кафедри теорії права та прав людини, кандидатка юридичних наук

Викладач, що забезпечує читання даної навчальної дисципліни:
Миронюк Ольга Іванівна, асистентка кафедри теорії права та прав людини, кандидатка юридичних наук

Затверджено на засіданні кафедри теорії права та прав людини

Протокол № 2 від «31» серпня 2026 року

Завідувач кафедри теорії права та прав людини _____ **д.ю.н., проф. Наталія ГУРАЛЕНКО**

Схвалено науково-методичною комісією юридичного факультету

Протокол № 2 від «31» серпня 2026 року

Голова науково-методичної комісії _____ **PhD, ас. Лаура БЗОВА**

Мета навчальної дисципліни. Держава, що перебуває на шляху до демократії, а тим паче та, яка вважає себе демократичною, має гарантувати права і свободи та сприяти їхній реалізації. У сучасному світі надзвичайно актуальним є можливість здійснення і забезпечення права на свободу та права на особисту недоторканність, як особистих прав фізичної особи. Право на свободу та право на особисту недоторканність нормативно закріплені і гарантуються як вітчизняним законодавством так і міжнародно-правовими нормами. Належне забезпечення зазначених прав виступає передумовою для реалізації фізичними особами особистих прав, визначає відповідність національного законодавства міжнародно-правовим стандартам. Сьогодні Україна стоїть на порозі значних змін. У зв'язку з останніми подіями в нашій державі маємо змогу спостерігати відкрите нівелювання основних цінностей людини з боку російської федерації (вбивства, викрадення, катування та жорстоке поводження з цивільними особами, незаконне затримання, сексуальне насильство, свобода думки та вираження поглядів, тощо).

Навчальна дисципліна «Право на свободу та особисту недоторканість» займає належне місце в структурі професійної підготовки майбутніх фахівців. Вона сприяє формуванню наукового, світогляду студентів-правників, розумінню студентами сутності фундаментальних прав, досліджує сутність та правову природу прав і свобод людини, форми їх реалізації, а також про систему національних та міжнародних засобів захисту прав і свобод людини. Дана дисципліна сприяє підвищенню рівня культури прав людини у студентів-правників, формує у студентів уміння самостійно аналізувати та критично оцінювати юридичну практику з позицій застосування положень концепції природніх прав людини. Знання закономірностей взаємодії та взаємообумовленості права людини на свободу в системі прав людини, засвоєння понятійно-категоріального апарату юридичних термінів в сфері особистої недоторканості необхідні студентам правникам як база для вивчення галузевого законодавства та юридичних процедур його захисту, а також для вироблення та закріплення навичок та умінь практичного застосування права.

Пререквізити. Для підвищення ефективності засвоєння курсу «Право на свободу та особисту недоторканість» здобувач вищої освіти має вивчити такі дисципліни, як «Права людини»; «Теорія права»; «Історія європейського права»; «Конституційне право».

Результати навчання. Після вивчення навчальної дисципліни «Право на свободу та особисту недоторканість» студент володітиме сукупністю загальних і фахових компетентностей, що закріплені в Освітній програмі підготовки здобувачів першого рівня вищої освіти за спеціальністю D8 Право:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК 3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
ЗК 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
ЗК 7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК 8. Здатність бути критичним і самокритичним.
ЗК 11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
ЗК 12. Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.
ЗК 14. Цінування та повага різноманітності і мультикультурності.
ЗК 16. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.
ЗК 19. Здатність працювати в міжнародному контексті.
ЗК 20. Здатність планувати та управляти часом.
ЗК 21. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і обов'язків.

Спеціальні компетентності (СК):
СК 1. Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві.
СК 2. Здатність аналізувати ретроспективи розвитку правових явищ та процесів у контексті їх впливу на сучасну правову систему.
СК 3. Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи.
СК 4. Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини.
СК 5. Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.
СК 6. Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України.
СК 7. Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.
СК 8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини.
СК 10. Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.
СК 11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.
СК 12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.

СК 14. Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.
СК 16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.
СК 17. Розуміння природи правової культури та здатність діяти у відповідності з нею.

Результати навчання (РН):
РН 2. Знати та розуміти міжнародні стандарти прав людини, положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практику Європейського суду з прав людини
РН 4. Знати та розуміти основи права Європейського Союзу.
РН 8. Застосовувати інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.
РН. 13. Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.
РН 14. Використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для своєї професійної діяльності.
РН 18. Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.
РН 19. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.
РН 22. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.
РН 23. Застосовувати під час вирішення правових казусів прецедентну практику ЄСПЛ, європейського суду справедливості, інших європейських та міжнародних судів та вітчизняну практику.
РН 24. Демонструвати критичне творче осмислення правових норм, законів, правових явищ з погляду їх гуманістичного, демократичного і морального змісту.
РН 25. Демонструвати необхідні знання та розуміння права як засобу задоволення науково обґрунтованих, соціально справедливих загальнолюдських потреб та інтересів громадян, їх об’єднань та діяти відповідно до цього.

Визначений робочою програмою перелік компетентностей, що закріплені в Освітній програмі підготовки здобувачів першого рівня вищої освіти за спеціальністю D8 Право, їх логічна послідовність здатні забезпечити здобуття студентами теоретичних знань, умінь, навичок, достатніх для вирішення комплексних проблем у сфері професійної діяльності. Їх зміст також вказує на здатність забезпечити належну підготовку висококваліфікованих, конкурентоспроможних, інтегрованих у

європейський і світовий освітньо-науковий простір фахівців у галузі права, спроможних вирішувати комплексні проблеми у сфері професійної діяльності, виробляти нові теоретичні та прикладні ідеї, приймати відповідні організаційні та управлінські рішення.

ОПИС ЗМІСТУ РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	Годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	1	3	3,0	90	16	14	-	-	60	-	Залік
Заочна	1	3	3.0	90	4	6	-	-	80	-	Залік

Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем з навчальної дисципліни	Кількість годин										
	денна форма					Заочна форма					
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі				
		л	пр	інд	с.р.		л	пр	Лаб	інд	с.р.
Змістовий модуль 1. Концептуальні основи права на свободу та особисту недоторканість											
Тема 1. Поняття, обсяг і складові права свободу та особисту недоторканість.	14	2	2	-	10	15	1	1			13
Тема 2. Національне законодавство у сфері захисту	14	2	2	-	10	15	1	1			13

права на свободу та особисту недоторканість											
Тема 3. Міжнародні та регіональні стандарти права на свободу та особисту недоторканність.	15	3	2	-	10	15		1			14
Разом за 1 змістовний модуль	33	7	6		30	45	2	3			40
Змістовий модуль 2. Обмеження та захист права на свободу та особисту недоторканість											
Тема 4. Обмеження права на свободу та особисту недоторканність	15	3	2	-	10	16	1	1			14
Тема 5. Національні механізми та гарантії забезпечення права на свободу та особисту недоторканість	18	4	4	-	10	14	1	1			12
Тема 6. Регіональний та міжнародний захист права на свободу та особисту недоторканість	14	2	2	-	10	15		1			14
Разом за 2 змістовний модуль	47	9	8		30	445	2	3			40

УСЬОГО ГОДИН	**90**	**16**	**14**	**-**	**60**	**90**	**4**	**6**			**80**

Тематика лекційних занять з переліком питань

Змістовий модуль 1. Концептуальні основи права на свободу та особисту недоторканість	
Назва теми з основними питаннями	
Тема 1. Поняття, обсяг і складові права свободу та особисту недоторканість	Поняття права на свободу та особисту недоторканість Обсяг права людини на свободу та особисту недоторканість Складові права свободу та особисту недоторканість.
Тема 2. Національне законодавство у сфері захисту права на свободу та особисту недоторканість	Законодавче закріплення права на особисту недоторканність в Україні. Конституційне право на свободу та особисту недоторканість. ЗУ «Про порядок відшкодування шкоди, завданої громадянинові незаконними діями органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, органів досудового розслідування, прокуратури і суду» Найпоширеніші порушення права на свободу і особисту недоторканість в Україні. Забезпечення балансу свободи людини та інтересів державної безпеки.
Тема 3. Міжнародні та регіональні стандарти права на свободу та особисту недоторканність.	Законодавче закріплення права на особисту недоторканність в міжнародному праві. Регіональні стандарти закріплення права на особисту недоторканність. Аналіз Європейської Конвенції захисту основоположних прав людини у сфері захисту права на свободу та особисту недоторканість.
Змістовий модуль 2. Обмеження та захист права на свободу та особисту недоторканість	
Тема 4. Обмеження права на свободу та особисту недоторканність	Правомірне обмеження права на свободу та особисту недоторканість. Обмеження права на свободу та особисту недоторканість впід час надзвичайного та військового стану. Процесуальний порядок обмеження прав підозрюваного при застосуванні запобіжних заходів. Види обмеження права на свободу та особисту недоторканість згідно Європейської Конвенції.
Тема 5. Національні механізми та гарантії	Система національного законодавства у сфері захисту та гарній права на свободу та особисту

забезпечення права на свободу та особисту недоторканість	недоторканість. Поняття та види механізму захисту права на свободу та особисту недоторканість. Система органів та посадових осіб різних рівнів, які здійснюють гарантії і захист права на свободу та особисту недоторканість. Уповноважений Верховної Ради України з прав людини та його роль у захисті права на свободу та особисту недоторканість. Організації, що опікуються захистом прав людини: створені та акредитовані в Україні.
Тема 6. Регіональний та міжнародний захист права на свободу та особисту недоторканість	Система міжнародного та європейського рівня захисту права на свободу та особисту недотоканість. Європейський суд з захисту прав людини. Організації, що опікуються захистом прав людини міжнародного та регіонального рівня.

Тематика практичних занять з переліком питань

№	Назва теми (питання/завдання)
1	***Поняття, обсяг і складові права свободу та особисту недоторканість*** 1. Зміст і юридична природа права на свободу та особисту недоторканість як фундаментального конституційного права. 2. Складові елементи (елементний склад) поняття «особиста недоторканість 3. Законні підстави та критерії обмеження права на свободу та особисту недоторканість 4. Судовий контроль у забезпеченні права на свободу та особисту недоторканість 5. Співвідношення права на свободу та особисту недоторканість і особливого правового режиму (воєнний або надзвичайний стан). 6. Тестові та практичні завдання (на навчальній платформі MOODLE)
2	***Національне законодавство у сфері захисту права на свободу та особисту недоторканість*** 1. Конституційні гарантії та загальний порядок обмеження права на свободу та особисту недоторканість 2. Нормативно-правові акти України (крім Конституції) які деталізують зміст та механізми захисту особистої недоторканості 3. Виняткові випадки за КПК України, що допускається затримання особи без ухвали слідчого судді та якими є часові межі такого затримання 4. Процесуальні гарантії захисту права на свободу передбачені для особи з моменту її фактичного затримання. 5. Матеріальні та процесуальні механізми передбачені законодавством України для відшкодування шкоди у разі незаконного затримання чи тримання під вартою

	6. Тестові та практичні завдання (на навчальній платформі MOODLE)
3	***Міжнародні та регіональні стандарти права на свободу та особисту недоторканність.*** 1. Міжнародні акти універсального рівня (ООН), що закріплюють право на свободу та особисту недоторканність і в чому полягає їхній юридичний зміст. 2. Нормативні положення статті 5 Європейської конвенції з прав людини (ЄКПЛ) визначають вичерпний перелік підстав для законного позбавлення волі. 3. Зміст гарантії Habeas Corpus за міжнародними стандартами та як вона відображена у ст. 5 § 4 ЄКПЛ (право на судовий перегляд затримання). 4. Якими є критерії оцінки «свавільності» (arbitrariness) затримання у практиці Робочої групи ООН зі свавільних затримань та ЄСПЛ? 5. Як співвідносяться між собою універсальні стандарти ООН, регіональні стандарти (ЄКПЛ) та прецедентна практика ЄСПЛ у формуванні національного законодавства держав? 6. Тестові та практичні завдання (на навчальній платформі MOODLE)
4	***Обмеження права на свободу та особисту недоторканність*** 1. Елементи трискладового тесту оцінюється правомірність обмеження права на свободу за ЄКПЛ. 2. Чим юридично відрізняється «обмеження свободи пересування» від «позбавлення волі» і чому ця межа є критичною для застосування процесуальних гарантій? 3. Умови примусового поміщення особи до психіатричного закладу або на серйозний карантин (через небезпечні інфекції) які вважаються законним обмеженням свободи, а не її порушенням. 4. Чи є право на свободу та особисту недоторканність абсолютним і які його елементи (наприклад, заборона катувань та нелюдського поводження) залишаються недоторканними навіть під час воєнного стану? 5. Як сучасні технології (електронні браслети, біометричний нагляд, автоматичне розпізнавання облич) змінюють традиційне уявлення про «затримання» та обмеження особистої недоторканності? 6. Тестові та практичні завдання (на навчальній платформі MOODLE)
5	***Національні механізми та гарантії забезпечення права на свободу та особисту недоторканість*** 1. Роль слідчого судді як інституційний «суддя з прав людини» у системі національних гарантій забезпечення права на свободу. 2. Функціонування системи безоплатної правничої допомоги (БПД) та інформаційна система Custody Records як сучасні інструменти запобігання катуванням і свавільним затриманням. 3. Повноваження Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (Омбудсмана) та Національного превентивного механізму (НПМ) щодо моніторингу місць несвободи. 4. Які процесуальні строки та обов'язки покладаються на службових осіб

	(слідчих, прокурорів, дізнавачів) під час затримання особи, і які наслідки має їх порушення. 5. Механізм притягнення до кримінальної та цивільно-правової відповідальності службових осіб за завідомо незаконне затримання, привід або тримання під вартою (ст. 371 КК України). 6. Тестові та практичні завдання (на навчальній платформі MOODLE)
6	***Регіональний та міжнародний захист права на свободу та особисту недоторканість*** 1. Відмінність між універсальним (система ООН) та регіональним (система Ради Європи) рівнями міжнародно-правового захисту права на свободу. 2. Чим нормативна структура статті 5 ЄКПЛ відрізняється від інших статей Конвенції щодо визначення підстав обмеження прав? 3. Зміст міжнародного стандарту Habeas Corpus закріплено у статті 9 МПГПП та статті 5 § 4 ЄКПЛ? 4. За якими критеріями у практиці ЄСПЛ та Комітету з прав людини ООН затримання особи може бути визнане «свавільним», навіть якщо воно відповідало національному закону? Функції спеціалізованих позасудових органів ООН (зокрема Робоча група зі свавільних затримань) у системі захисту особистої свободи? Тестові та практичні завдання (на навчальній платформі MOODLE)

Тематика самостійних завдань

№	Завдання для самостійної роботи	Кількість годин
1	***Поняття, обсяг і складові права свободу та особисту недоторканість*** Поняття та філософсько-правова природа права на свободу та особисту недоторканість. Еволюція концепції особистої свободи. Фізична vs. Психічна та цифрова недоторканість. Обсяг права: межі та відмежування від інших інститутів. Складові права, гарантії та допустимі обмеження права на свободу та особисту недоторканість.	10
2	***Національне законодавство у сфері захисту права на свободу та особисту недоторканість*** Конституційні підстави затримання без ухвали суду (ч. 3 ст. 29 Конституції України. Затримання у кримінальному процесі та адміністративне затримання. Судовий контроль за законністю тримання під вартою (ст. 206 КПК України). Особливості обмеження права в умовах воєнного стану. Недобровільна госпіталізація та примусові заходи	***10***

	медичного характеру. Відшкодування шкоди, завданої незаконним позбавленням свободи.	
3	***Міжнародні та регіональні стандарти права на свободу та особисту недоторканність.*** Загальна декларація прав людини (1948) та МППП (1966): від декларативності до зобов'язання. Стаття 5 Європейської конвенції з прав людини (ЄКПЛ) та принцип вичерпності підстав. Заборони розбіжностей у термінології: ст. 9 МППП та ст. 5 ЄКПЛ. Американська конвенція з прав людини (1969) та заборона боргової кабали. Хартія основних прав Європейського Союзу (2000): ст. 6 у контексті ЄКПЛ. Декларація ООН про захист усіх осіб від насильницьких зникнень (1992) та Міжнародна конвенція (2006). Європейські пенітенціарні правила (2006/2020) та Запобігання катуванням. Хартія основних прав Європейського Союзу (2000) - Ст. 6 та ордер на арешт.	10
4	Обмеження права на свободу та особисту недоторканність Критерії для обмеження ст. 5 ЄКПЛ чи ст.29.Конституції України: 1) законність, 2) легітимна мета, 3) необхідність у демократичному суспільстві пропорційність. Принцип пропорційності та затримання особи: критерій «найменш обтяжливого заходу». Межі обмеження права в умовах воєнного або надзвичайного стану. Дилема «Психічна недоторканність та примусове лікування»: обмеження права за ст. 5 § 1(e) ЄКПЛ. Обмеження свободи у сфері протидії епідеміям та інфекційним захворюванням згідно зі ст. 5 § 1(e) ЄКПЛ. Адміністративне затримання та запобіжні заходи поліції. Приватні суб'єкти та обмеження особистої свободи (Діагональна / Горизонтальна дія прав людини).	*10*
5	***Національні механізми та гарантії забезпечення права на свободу та особисту недоторканість*** Конституційно-судовий механізм гарантій (ст. 29, 55, 129[1] Конституції України). Судовий контроль як головний механізм проти свавілля (ст. 206 КПК України -«Habeas Corpus»). Механізми та строки затримання без ухвали слідчого судді (ст. 208, 211 КПК України). Інституційно-державні гарантії: Система БВПД та Уповноважений ВРУ з прав людини (Закон України «Про безоплатну правничу	10

	допомогу» та Закон України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»). Поліцейський та адміністративно-процесуальний механізми (Закон України «Про Національну поліцію» та КУпАП). Спеціальний механізм гарантій в умовах воєнного стану (ст. 615 КПК України). Механізм відновлення порушених прав та відшкодування шкоди (Закон України «Про порядок відшкодування шкоди, завданої громадянинові незаконними діями органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, органів досудового розслідування, прокуратури і суду» та ст. 1176 ЦК України)	
6	***Регіональний та міжнародний захист права на свободу та особисту недоторканість.*** Екстратериторіальна юрисдикція та затримання під час збройних конфліктів. Рішення Міжнародного Суду ООН, як співвідносяться Міжнародне гуманітарне право (МГП) та міжнародні стандарти прав людини (ст. 5 ЄКПЛ, ст. 9 МППП) під час ведення бойових дій. Наскільки держава зобов'язана дотримуватися процесуальних гарантій затримання осіб за межами власної території під час активної фази конфлікту. Затримання мігрантів у «гарячих точках» та транзитних зонах. Цифровий арешт та електронний моніторинг: «Віртуальне» позбавлення свободи. Використання штучного інтелекту та алгоритмів для оцінки ризиків тримання під вартою. Заборона «надзвичайного видачі» та таємних в'язниць. Відступ від зобов'язань під час національної загрози: досвід застосування ст. 15 ЄКПЛ.	10

Критерії оцінювання самостійної роботи студентів

Згідно з робочою програмою навчальної дисципліни, оцінювання самостійної роботи проводиться в межах поточного контролю на кожному практичному занятті та додається до загальної аудиторної активності (яка сумарно складає 50 % від підсумкової оцінки). Оцінювання здійснюється за задокументованими критеріями залежно від виду виконаного самостійного завдання: складання глосарію оцінюється в 2 бали за повний перелік ключових термінів та їх вільне тлумачення (1 бал — за неповний перелік або відсутність висловлення змісту без конспекту); підготовка творчого есе оцінюється в 2 бали за виокремлення й аналіз основних положень із джерел і формулювання ґрунтовних висновків (1 бал — за відсутність глибокого аналізу); крім того, самостійно опрацьований матеріальний комплекс враховується під час усних виступів, експрес-контролю та вирішення тестових і практичних завдань (на навчальній платформі MOODLE) з відповідною градацією за рівнем аргументації, володіння понятійним

апаратом і точності відповідей (від 0 балів за «незадовільно» до максимальних показників за рівнем «відмінно»).

Методи навчання

Навчання та викладання побудоване на комплексному і студентоцентричному підходах, принципах академічної свободи і академічної доброчесності, базується на інтерактивному навчанні практичного спрямування у формах лекцій (лекція-диспут, лекція-дискусія, лекція-презентація), практичних занять (робота з джерельною базою, навчально-методичною, науковою літературою), самостійної та індивідуальної роботи студентів, вирішення кейсів, індивідуального підходу до кожного студента.

Система контролю та оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання можуть бути: контрольні роботи; тестові завдання; написання тематичних глосаріїв; проєкти (індивідуальні та командні проєкти; дослідницько-творчі та ін.); реферати; есе; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; виступи на наукових заходах, конференціях; вирішення казусів; інші види індивідуальних та групових завдань.

Критерії оцінювання поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на практичних заняттях.

Підсумкова оцінка виставляється за умови наявності документа здобувача, що підтверджує участь у заході неформального навчання.

Загалом, 50 % майбутньої підсумкової оцінки з навчальної дисципліни «Право на свободу та особисту недоторканість» студент набирає методом додавання балів, одержаних ним на кожному практичному занятті.

Усний виступ та виконання письмового завдання, під час практичного заняття, тестування з теми практичного заняття	**Критерії оцінювання**
«відмінно»	У повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно й аргументовано його викладає під час усних виступів і письмових відповідей, глибоко та всебічно володіє логічною термінологією, розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань,

	використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішено всі тестові завдання.
«дуже добре»	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів і письмових відповідей, володіє логічною термінологією, в основному розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішено більшість тестових завдань.
«добре»	У цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів і письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішено половину тестових завдань.
«задовільно»	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів і письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності. Правильно вирішено меншість тестових завдань.
«достатньо»	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів і письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішено окремі тестові завдання.
«незадовільно»	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань і практичних завдань. Не вирішено жодного тестового завдання.

Доповнення виступу. **2 бали** отримують студенти, які глибоко володіють матеріалом, чітко визначили його зміст; зробили глибокий системний аналіз змісту виступу, виявили нові ідеї та положення, що не були розглянуті, але суттєво впливають на зміст доповіді, надали власні аргументи щодо основних положень даної теми. **1 бал** отримують студенти, які виклали матеріал з обговорюваної теми, що доповнює зміст виступу, поглиблює знання з цієї теми та висловили власну думку.

Суттєві запитання до доповідачів. **2 бали** отримують студенти, які своїм запитанням до виступаючого суттєво і конструктивно можуть доповнити хід обговорення теми. **1 бал** отримують студенти, які у своєму запитанні до виступаючого вимагають додаткової інформації з ключових проблем теми, що розглядається.

Експрес-контроль. **2 бали** нараховуються студентам, які вільно володіють усім навчальним матеріалом, орієнтуються в темі й аргументовано висловлюють свої думки. **1 бал** отримують студенти, які частково володіють матеріалом і можуть окреслити лише деякі проблеми теми.

Складання словника основних термінів (глосарію), що визначені програмою курсу (за темами). Програмою курсу визначено перелік ключових термінів, що розкривають зміст кожної теми. Студентам пропонується скласти словник основних термінів з конкретної теми на

останніх сторінках опорного конспекту лекцій. **2 бали** нараховуються студентам, які не лише склали повний перелік визначених термінів з конкретної теми, а й можуть вільно розтлумачити їх зміст. **1 бал** нараховується студентам, які склали неповний перелік визначених термінів з конкретної теми і не можуть їх розтлумачити без конспекту.

Підготовка творчих завдань(есе). **Есе** – це самостійна творча робота, де у вільній формі висловлюються особисті думки на тему, передбачену Робочою програмою навчальної дисципліни. Головна мета есе – це самостійне розкриття студентом на підставі опрацьованого матеріалу теми, проблеми, питання. **2 бали** отримують студенти, які можуть виокремити з різних джерел основні положення, структурно об'єднати їх, коротко проаналізувати кожне з них та зробити ґрунтовні узагальнюючі висновки. **1 бал** отримують студенти, які в цілому правильно виокремили основні положення кожного з джерел, але не зробили їх відповідного аналізу й узагальнюючих висновків.

Ще 50 % майбутньої підсумкової оцінки з навчальної дисципліни студент набирає під час ***заліку***, що є формою ***підсумкового контролю***.

Підсумковий контроль. Залік з навчальної дисципліни «Право на свободу та особисту недоторканість» складається з суми балів за одне залікове питання (30 балів) та 20 тестових завдань, кожне з яких оцінюється максимально в 1 бал (усього 20 балів).

Оцінювання відповідей на теоретичне питання (0–30 балів)

25–30 балів отримують студенти, які повно та ґрунтовно розкрили теоретичне питання, використавши при цьому не лише обов'язкову, а й додаткову літературу.

21–24 отримують студенти, які в цілому розкрили теоретичне питання, однак не повно і допустили деякі неточності, при цьому не використали на достатньому рівні обов'язкову літературу.

17–20 балів отримують студенти, які правильно визначили сутність питання, але розкрили його не повністю, допустивши деякі незначні помилки.

14–16 балів отримують студенти, які правильно визначили сутність питання, розкривши його лише частково і допустивши при цьому окремі помилки, котрі не впливають на загальне розуміння питання.

10–13 бали отримують студенти, які правильно визначили сутність питання, недостатньо або поверхово розкрили більшість його окремих положень і допустили при цьому окремі помилки, які частково вплинули на загальне розуміння проблеми.

0–9 балів отримують студенти, які частково та поверхово розкрили лише окремі положення питання і допустили при цьому суттєві помилки, котрі значно вплинули на загальне розуміння питання.

Оцінювання вирішення 20 тестових завдань (0–20 балів). Кожне правильно вирішене тестове завдання оцінюється максимально 1 бал. Кожне неправильно вирішене тестове завдання оцінюється 0 балів.

Поточне оцінювання (*аудиторна та самостійна робота*)							**Кількість балів**
Змістовий модуль №1				**Змістовий модуль № 2**			
Т 1	Т 2	Т 3		Т 4	Т 5	Т 6	**50**
8	8	9		8	9	9	
25				**25**			

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	**Оцінка за шкалою ЄКТС**	
	Оцінка (бали)	**Пояснення за розширеною шкалою**
Відмінно	A (90–100)	відмінно
Добре	B (80–89)	дуже добре
	C (70–79)	добре
Задовільно	D (60–69)	задовільно
	E (50–59)	достатньо
Незадовільно	F_X (35–49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1–34)	(незадовільно) з обов'язковим самостійним повторним опрацюванням освітнього компонента до перескладання

Підсумкова оцінка, як показник результатів вивчення навчальної дисципліни «Право на свободу та особисту недоторканість», складається із сумарної кількості балів за поточне оцінювання – ***50 балів*** та підсумкового модуль-контролю (залік) – ***50 балів,*** за ***100-бальною університетською шкалою.***

Перелік питань для самоконтролю й контролю навчальних досягнень студентів з навчальної дисципліни

Блок теоретичних питань:

1. Історичний аспект становлення права на свободу та особисту недоторканість.
2. Законодавче закріплення права на особисту недоторканність в Україні.
3. Конституційне право на свободу та особисту недоторканість.
4. Складові елементи (елементний склад) поняття «особиста недоторканість
5. Законні підстави та критерії обмеження права на свободу та особисту недоторканість

6. Фізична та психічна та цифрова недоторканість
7. Судовий контроль у забезпеченні права на свободу та особисту недоторканість
8. Виняткові випадки за КПК України, що допускається затримання особи без ухвали слідчого судді та якими є часові межі такого затримання
9. Процесуальні гарантії захисту права на свободу
10. ЗУ «Про порядок відшкодування шкоди, завданої громадянинові незаконними діями органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, органів досудового розслідування, прокуратури і суду»
11. Найпоширеніші порушення права на свободу і особисту недоторканість в Україні. Забезпечення балансу свободи людини та інтересів державної безпеки.
12. Міжнародні акти універсального рівня (ООН), що закріплюють право на свободу та особисту недоторканність і в чому полягає їхній юридичний зміст.
13. Регіональні стандарти закріплення права на особисту недоторканність.
14. Аналіз Європейської Конвенції захисту основоположних прав людини у сфері захисту права на свободу та особисту недоторканість.
15. Види обмеження права на свободу та особисту недоторканість згідно Європейської Конвенції.
16. Як співвідносяться між собою універсальні стандарти ООН, регіональні стандарти (ЄКПЛ) та прецедентна практика ЄСПЛ у формуванні національного законодавства держав?

17. Правомірне обмеження права на свободу та особисту недоторканість.
18. Обмеження права на свободу та особисту недоторканість під час надзвичайного та військового стану.
19. Процесуальний порядок обмеження прав підозрюваного при застосуванні запобіжних заходів.
20. Як сучасні технології (електронні браслети, біометричний нагляд, автоматичне розпізнавання облич) змінюють традиційне уявлення про «затримання» та обмеження особистої недоторканності
21. Які процесуальні строки та обов'язки покладаються на службових осіб (слідчих, прокурорів, дізнавачів) під час затримання особи, і які наслідки має їх порушення.
22. Механізм відновлення порушених прав та відшкодування шкоди.
23. Механізм притягнення до кримінальної та цивільно-правової відповідальності службових осіб за завідомо незаконне затримання, привід або тримання під вартою (ст. 371 КК України).
24. Уповноважений Верховної Ради України з прав людини та його роль у захисті права на свободу та особисту недоторканість.
25. Організації, що опікуються захистом прав людини: створені та акредитовані в Україні.

26. Роль слідчого судді як інституційний «суддя з прав людини» у системі національних гарантій забезпечення права на свободу.

27. Функціонування системи безоплатної правничої допомоги (БПД) та інформаційна система Custody Records як сучасні інструменти запобігання катуванням і свавільним затриманням.

28. Система міжнародного та європейського рівня захисту права на свободу та особисту недотоканість. Європейський суд з захисту прав людини.

29. Організації, що опікуються захистом прав людини міжнародного та регіонального рівня.

30. Затримання мігрантів у «гарячих точках» та транзитних зонах.

31. Цифровий арешт та електронний моніторинг: «Віртуальне» позбавлення свободи.

32. Функції спеціалізованих позасудових органів ООН (зокрема Робоча група зі свавільних затримань) у системі захисту особистої свободи.

Блок тестових завдань (на навчальній платформі MOODLE).

Підсумкова оцінка, як показник результатів вивчення навчальної дисципліни «Право на свободу та особисту недоторканість», складається із сумарної кількості балів за поточне оцінювання – ***50 балів*** та підсумкового модуль-контролю (екзамен) – ***50 балів,*** за ***100-бальною університетською шкалою.***

Методи та освітні технології навчання. Навчання та викладання побудоване на комплексному і студентоцентричному підходах, принципах академічної свободи і академічної доброчесності, базується на інтерактивному навчанні практичного спрямування у формах лекцій (лекція-диспут, лекція-дискусія, лекція-презентація), практичних занять (робота з джерельною базою, навчально-методичною, науковою літературою), самостійної та індивідуальної роботи студентів, вирішення кейсів, індивідуального підходу до кожного студента.

Зарахування результатів неформальної освіти

Якщо здобувач освіти отримав знання окрім формальної освіти у неформальній/інформальній освіті, зарахування результатів навчання здійснюється згідно положення «Про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» та рішення кафедри (на основі аргументування викладача, що тематика семінарів, вебінарів, воркшопів, тренінгів, у яких взяв участь студент підтверджується сертифікатом, програмою, а також відповідає змісту навчальної дисципліни (окремій темі або змістовому модулю тощо).

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова (основна)

1. Конституція України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96- %D0%B2%D1%80#Text;
2. Кримінальний кодекс України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text; 27. Цивільний кодекс України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text;
3. Господарський кодекс України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text; 150
4. Кодекс України про адміністративні правопорушення. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text;
5. Кодекс законів про працю України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text;
6. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права від 16.12.1966 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_042;
7. Конвенція Ради Європи про захист прав людини і основоположних свобод від 04.11.1950 р. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_004;
8. Міжнародна конвенція про ліквідацію всіх форм расової дискримінації від 21.12.1965 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_105#Text;
9. Конвенція Організації Об'єднаних Націй про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок від 18.12.1979 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_207#Text;
10. Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання від 10.12.1984 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_085#Text;
11. Міжнародна конвенція про захист прав всіх трудящих-мігрантів і членів їх сімей від 18.12.1990 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/997_j82#Text;
12. Міжнародна конвенція про захист усіх осіб від насильницьких зникнень від 20.12.2006 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_l54#Text;
13. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права від 16.12.1966 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_043;
14. Загальна декларація прав людини від 10.12.1948 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_015;
15. Конвенція про права дитини від 20.11.1989 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021#Text;
16. Конституція України від 28.06.1996 р. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80;
17. Конвенція про права осіб з інвалідністю від 13.12.2006 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_g71#Text

18. Рада Європи європейський суд з прав людини. Рішення 17.05.1999. Рішення у трьох справах проти Італії URL: https://zakon.rada. gov.ua/laws/show/980_369#Text

19. Указ Президента України від 30 вересня 2019 року № 722/2019 «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року» Документ 722/2019. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/ show/722/2019#Text

20. Теорія та практика застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод: компендіум / [О. В. Сердюк, Ю. В. Щокін, І. В. Яковюк та ін.]; за заг. ред. О. В. Сердюка, І. В. Яковюка. 2-ге вид., допов. Харків: Право, 2019. 404 с.

21. Дудаш Т.І. Практика Європейського суду з прав людини: навч. посібн. К.: Алерта, 2016. 413 с.

22. Посібник із застосування статті 5 Європейської конвенції з прав людини. Право на свободу та особисту недоторканність / URL: https://www.echr.coe.int/Documents/Guide_Art_5_UKR.pdf Останнє оновлення: 28 лютого 2026 року.

23. Посібник за статтею 8 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод. Право на повагу до приватного і сімейного життя.Оновлено січень 2018р./ URL: https://unba.org.ua/assets/uploads/1259d4263dac852ef056_file.pdf

24. Навчально-методичний посібник для тренерів навчального курсу для суддів «Застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практики європейського суду з прав людини при здійсненні правосуддя». К.: ВАІТЕ, 2017. 192 с.

25. Кононенко В. Права та свободи людини і громадянина: навчальний посібник (конспект лекцій) / В. Кононенко О. Вальчук. Вінниця: ТОВ «Друк», 2021. 184 с. URL: https://library.vspu.net/jspui/handle/123456789/7934#:~:text=to%20this%20item%3A-,http%3A//93.183.203.244%3A80/xmlui/handle/123456789/7934,-Title%3A%C2%A0

26. Герасимчук Є. Г. Забезпечення права особи на свободу та особисту недоторканність у кримінальному провадженні : кваліфікаційна робота : спец. 081 «Право» / Житомир, 2021. 41 с. URL: http://ir.znau.edu.ua/handle/123456789/12705

27. Права і свободи людини [Електронний ресурс] : навчальний посібник для здобувачів ступеня бакалавра усіх освітньо-професійних програм (крім «081 - Право») / КПІ ім. Ігоря Сікорського; уклад.: Боднарчук І. О., Кудерська І. О., Новошицька В. І., Куляша М. В. Електронні текстові дані (1 файл: 1,43 Мбайт). Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2023. 154с. URL: https://ela.kpi.ua/handle/123456789/57364

Допоміжна

1. Мірковець В. Проблеми забезпечення права на особисту свободу та особисту недоторканість при застосування заходів забезпечення

кримінального провадження. *Підприємництво, господарство і право*. №5.2020.С. 252-257. URL: http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2020/5/45.pdf

2. Мірковець В.І. Право на свободу та особисту недоторканість під час застосування заходів забезпечення кримінального провадження у міжнародних правових актах та законодавстві України. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2019. Вип. 6. С. 150–155.

3. Миронюк О., Онофрейчук О. Обмеження людських прав в період карантину/ XII International Scientific and Practical Conference RECENT TREND IN SCIENCE AND TECHNOLOGY 1. 2020, Sweden , Stockholm/ С.136-140.

4. Мірковець В. І. Процесуальний примус і обмеження права на свободу та особисту недоторканість при застосуванні заходів забезпечення кримінального провадження. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2018. Вип. 2. Т. 2. С. 181–186.

5. Білоус О. Д. Здійснення виклику слідчим, прокурором, судового виклику у досудовому розслідуванні: дис. канд. юрид. наук: 12.00.09. Київ, 2018. 280 с.

6. Лазукова О.В. Особливий режим досудового розслідування в умовах воєнного, надзвичайного стану або у районі проведення Антитерористичної операції: дис. канд. юрид. наук. Харків, 2018. 276 с.

7. Гузела М. Проблема затримання як заходу кримінального процесуального примусу: забезпечення прав затриманого в світлі ст. 5 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практики Європейського суду з прав людини. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка».* Серія: «Юридичні науки». №4 (28), 2020. С. 238-245.

8. Мірковець В.І. Механізм забезпечення права на свободу та особисту недоторканість під час застосування заходів забезпечення кримінального провадження. *Актуальні проблеми оперативно-розшукової діяльності та використання спеціальної техніки: матеріали Круглого столу, присвяченого «Тижню права».* Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2018. С. 145–149.

9. Мірковець В.І. Обмеження права на свободу і особисту недоторканість під час застосування запобіжних заходів. *Юридичний бюлетень.* 2019. № 11. С. 161–165.

10. Шульган І. Деякі аспекти забезпечення права на свободу та особисту недоторканність. *Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Серія: "Юридичні науки".* 2021. №8. С.43-48 URL: https://science.lpnu.ua/uk/law/vsi-vypusky/number-432-2021/deyaki-aspekty-zabezpechennya-prava-na-svobodu-ta-osobystu

11. Пелех З. Б. Адміністративно-правове забезпечення реалізації права на свободу та особисту недоторканність: поняття та ознаки. *Журнал східноєвропейського права*. 2022. № 96. С. 42-56.

12. Тихомиров О.О. Проблеми обмеження інформаційних прав людини в умовах воєнного стану в Україні. Juris Europensis Scientia. 2022. С. 62-67

13. Маркович Х.М.. Права і свободи людини в умовах воєнного стану: фокус пріоритетів. *Аналітично порівняльне правознавство* №4. 2023. С.95-99 URL: https://app-journal.in.ua/wp-content/uploads/2023/09/15.pdf .
14. Савченко О.О. Затримання особи через призму права на свободу та особисту недоторканність // *VI Міжнародний молодіжний науковий юридичний форум: Матеріали форуму*, Київ. 2023. С. 250-253
15. Церковна, О. Право на свободу та особисту недоторканість: особливості регулювання. *Вплив інтеграційних тенденцій на розвиток національного права : матеріали міжнародної науково – практична конференція* / редкол. В.П. Маковій та ін. Одеса, ОДУВС, 2023. 309 с. С.278-280.
16. В. О. Кулєбякін. Строки тримання під вартою під час судового розгляду – гарантія права на свободу та особисту недоторканість. *Прикарпатський юридичний вісник.* Випуск 3 (56), 2024. С. 243-248 URL: http://www.pjv.nuoua.od.ua/v3_2024/3_2024.pdf#page=243
17. Комльєв , А., & Чорна , А. Кримінальні правопорушення проти статевої свободи та статевої недоторканості особи . *VIII International Scientific and Theoretical Conference «The driving force of science and trends in its development».* April 18, 2025; London, England, UK. 60-62. Retrieved from URL: https://previous.scientia.report/index.php/archive/article/view/2619
18. Вадим Коломієць. Психічна недоторканість як об'єкт кримінально правового захисту. *Міжнародна та національна безпека: теоретичні і прикладні аспекти. Матеріали IX Міжнародної науково-практичної конференції Частина І. ДДУВС, 21.03.2025. С.694-695* URL: *https://er.dduvs.edu.ua/bitstream/123456789/16117/1/114.pdf*
19. В. Кононець Актуальні питання забезпечення права особи на свободу та особисту недоторканість у кримінальному провадженні. *Юридичний вісник*. Одеса. ВД «Гельветика» 2025. С.79-83 URL: http://yurvisnyk.in.ua/v1_2025/1_2025.pdf#page=79
20. Полонська О.І. Правова регламентація правомірного обмеження права на недоторканність приватного життя в умовах правового режиму воєнного стану. *Електронне наукове видання «Аналітично-порівняльне правознавство».* Випуск № 3, 2025, частина 1 С. 323-328 URL: http://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/333021/321945
21. Т. М. Супрун-Ковальчук, Є. В. Діденко. Право на свободу та особисту недоторканність у кримінальному процесі: співвідношення національного регулювання та стандартів ЄСПЛ. *Науковий вісник ужгородського національного університету.* Серрія право. Том 4. № 92. 2025. С. 449-455. https://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/issue/view/20366
22. Prylipko S. M. The place of the principle of proportionality in the structure of constitutionai right of humans and citizens. *Social Law* , (2), 123- 134. https://doi.org/10.32751/2617-5967-2026-02-12

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. http://portal.rada.gov.ua - Офіційний веб-сайт Верховної Ради України
2. http://kmu.gov.ua - Офіційний веб-сайт Кабінету Міністрів України
3. http://court.gov.ua/ Офіційний веб-портал судової влади України
4. https://minjust.gov.ua/ Офіційний веб-сайт МЮ України
5. http://mvs.gov.ua/ Офіційний веб-сайт МВС України
6. https://moz.gov.ua/nakazi-moz Офіційний веб-сайт МОЗ України
7. http://www.osvita.org.ua/ Освітній портал
8. http://studrada.com.ua/libonline - Центральний юридичний портал України
9. www.health.gov.ua www.echr.coe.int
10. www.ccu.gov.ua/pls/wc - Офіційний сайт Конституційного Суду України.
11. www.ombudsman.kiev - Офіційний сайт уповноваженого Верховної Ради України по правах людини
12. www.Health.ombudsma Health Service Ombudsman (Служба Парламентського Уповноваженого по справах прав людини)

1. Сайт Європейського суду з прав людини: https://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=applicants/ukr&c
2. Сайт Венеціанської комісії: https://www.venice.coe.int/webforms/events/
3. Сайт Конституційного Суду України: http://www.ccu.gov.ua/
4. Сайт Судової влади України: https://court.gov.ua/
5. Сайт Верховної Ради України: https://rada.gov.ua/
6. Сайт Міністерства юстиції України: https://minjust.gov.ua/
9. Сайт Офісу Генерального прокурора України – https://www.gp.gov.ua/ua/index.html

Політика академічної доброчесності

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні освітнього компонента регламентовано чинними документами ЧНУ:

- «Кодекс академічної доброчесності та етики Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/kodeks-akademichnoi-dobrochesnosti-ta-etyky-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu-imeni-yuriia-fedkovycha/
- «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/polozhennia-pro-vyiavlennia-ta-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu-u-chernivetskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-yuriia-fedkovycha/
- «Політика використання штучного інтелекту в Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/polityka-vykorystannia-shtuchnoho-intelektu-v-chernivetskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-yuriia-fedkovycha-zi-zminamy-zatverdzhenymy-vchenoiu-radoiu-chnu-imeni-yuriia-fedkovycha/

Використання здобувачами освіти інструментів штучного інтелекту (ШІ) під час виконання навчальних завдань:

- допускається за умови дотримання принципів академічної доброчесності (здобувач освіти несе відповідальність за зміст, достовірність і результати поданої роботи, а у разі використання ШІ зобов'язаний зазначити факт і спосіб його застосування);
- не допускається використання ШІ як заміни самостійного виконання завдань або з метою порушення вимог академічної доброчесності;
- додаткові обмеження чи вимоги щодо використання ШІ можуть визначатися викладачем в освітньому процесі для конкретних видів навчальної діяльності відповідно до особливостей дисципліни.